

- 3) Изключва ли правилото, установено в член 12, второ тире от Директива 97/67/ЕО [...] изменена с Директива 2008/6/ЕО [...] — че цените трябва да са ориентирани според разходите и да стимулират ефикасното предоставяне на универсалната услуга — възможността за неопределено време да се прилага фиксирана норма за възвръщаемост, с която разходите за универсалните пощенски услуги се увеличават с оглед на тарифния марж?

⁽¹⁾ ОВ L 15, 1998 г., стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 3, стр. 12.

⁽²⁾ ОВ L 52, 2008 г., стр. 3.

Преюдициално запитване от Budai Központi Kerületi Bíróság (Унгария), постъпило на 16 май 2017 г. — Zoltán Rózsavölgyi и Zoltánné Rózsavölgyi/Unicredit Leasing Hungary Zrt. и Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.

(Дело C-259/17)

(2017/C 256/07)

Език на производството: унгарски

Запитваща юрисдикция

Budai Központi Kerületi Bíróság

Страни в главното производство

Жалбоподател: Zoltán Rózsavölgyi и Zoltánné Rózsavölgyi

Ответници: Unicredit Leasing Hungary Zrt. и Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.

Преюдициални въпроси

- 1) С оглед на обстоятелството по-специално, че когато клаузата, с която се определя основният предмет на договора е неравнопозна, договорът се счита за изцяло (а не частично) недействителен, може ли обявяването на дадена клауза, определяща основния предмет на договора, за неравнопозна (вследствие на което тази клауза престава да поражда правни последици по отношение на потребителя) да породи като последица (например чрез прилагане на съдебно решение, на специална правна последица, предвидена в национална правна уредба, подзаконов акт или по силата на тълкувателно съдебно решение за уеднаквяване на съдебната практика) изменение — фактическо или с оглед на резултата — на правната квалификация на договора, при което договор за заем, сключен в чуждестранна валута (при което вземанията, възникнали от договора за заем, се определят и записват в чуждестранна валута, наричана по-нататък „валута на кредита“, а задължението за погасяване на тези вземания се изпълнява в национална валута, наричана по-нататък „валута на изпълнението“), се счита за договор за заем, сключен в унгарски форинти?

1.1 В хипотезата, при която обявяването на клауза, определяща основния предмет на договора, за недействителна поради неравнопозна може да има за последица изменение — фактическо или с оглед на резултата — на правната квалификация на договора, може ли това изменение на правната квалификация да има за последица (например чрез прилагане на съдебно решение, на специална правна последица, предвидена в национална правна уредба, подзаконов акт или по силата на тълкувателно съдебно решение за уеднаквяване на съдебната практика) промяната на определени параметри от правоотношението с икономическо значение, включително във вреда на потребителя (например, прилагане с обратна сила на основен лихвен процент на централната банка или пазарен лихвен процент, прилаган спрямо заемите, сключени в унгарски форинти вместо на по-ниския лихвен процент, определен в договора)?

- 2) Има ли правната последица от неравнопозния характер на клауза абсолютна стойност и представлява ли строго правен въпрос или при определянето на правните последици от неравнопозния характер следва да се отдаде значение на следното:

(1) Практиката на договаряне, следвана при други видове договори, различни от засегнатите от неравнопозна клауза;

(2) Предполагаемата уязвимост на определени оператори, пряко засегнати в икономическо отношение (например, в случай на договори, установени във валута, социалната групата на длъжниците във валута и банковата система); или

- (3) Интересите на определени трети лица или групи, които не са пряко засегнати от икономическа гледна точка, например, факта, че като последица от недействителността членовете на социалната група на длъжниците във валута могат в крайна сметка да се окажат в мнозинството си от гледна точка на математическото изчисляване на сметките си в по-благоприятно положение в сравнение с членовете на социалната група на длъжниците в унгарски форинти?
- 3) Може ли съгласно член 3, параграф 1, член 4, параграф 2, член 5 и член 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО ⁽¹⁾ (т.е. от преценката на неравноправния характер и правните му последици) клаузата, по силата на която на потребителя се възлага рискът от валутния курс (т.е. уговорката в договора или съвкупността от договорености, уреждащи поемането на риска) да бъде разпределена в няколко клаузи?
- 4) Може ли член 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО (съгласно който неравноправните клаузи не са обвързващи за потребителя) да се тълкува в смисъл, че определена клауза (не конкретна част от клаузата, а клаузата в нейната цялост) може да бъде неравноправна в нейната цялост или отчасти неравноправна и отчасти не неравноправна, като се окаже частично приложима, т.е. посочената клауза (например с оглед на правната преценка за конкретния случай) може да бъде задължителна до определена степен за потребителя (или с оглед на последиците ѝ и в двата случая клаузата е неравноправна само до определена степен), например, чрез прилагане на съдебно решение, на специална правна последица, предвидена в национална правна уредба, подзаконов акт или по силата на тълкувателно съдебно решение за уеднаквяване на съдебната практика?
- 4.1 В хипотезата, при която член 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че определена клауза може да бъде неравноправна в нейната цялост или отчасти неравноправна и отчасти не неравноправна, като се окаже частично приложима, т.е. посочената клауза може да бъде задължителна до определена степен за потребителя (или с оглед на последиците ѝ и в двата случая клаузата е неравноправна само до определена степен), може ли обявяването на недействителност на договора за заем в неговата цялост поради неравноправност на разглежданата клауза, определяща основния предмет на договора, да има за последица потребителят в крайна сметка като цяло да се окаже от гледна точка на математическото изчисляване на сметките си в по-неблагоприятно положение, а продавачът или доставчикът да е в по-благоприятно положение в сравнение със ситуацията, при която договорът за заем на същото основание би бил обявен за частично неравноправен (като в този случай останалите договорни клаузи ще продължат да са задължителни за страните без промяна в съдържанието)?
- 5)
- 5.1 Може ли да се приеме, че не е неравноправна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без изрично да се посочва, че размерът на вноските, които се дължат съгласно договора за заем, може да надвишава доходите на потребителя, установени при проверката на платежоспособността, извършена от договарящия продавач или доставчик, като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но е необходимо, благодарение на информацията потребителят да може да прецени потенциално значимите икономически последици за него от прилагането на обменния курс и следователно общата себестойност на сключения заем?
- 5.2 Може ли да се приеме, че не е неравноправна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без да посочва изрично, че съгласно договора за заем размерът на остатъка от главницата във всеки момент може да надвиши стойността на предоставеното за обезпечение имущество, с което разполага потребителят, установено при проверката на платежоспособността, извършена от договарящия продавач или доставчик, като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но е необходимо, благодарение на информацията потребителят да може да прецени потенциално значимите икономически последици за него от прилагането на обменния курс и следователно общата себестойност на сключения заем?

- 5.3 Може ли да се приеме, че не е неравнопавна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без да посочва изрично, че 1) промените в обменните курсове нямат максимален предел; 2) възможността за промяна в обменния курс е реална, т.е. може да възникне при действието на договора за заем; 3) по тази причина размерът на погасителните вноски може да нарасне без ограничение; 4) вследствие промяната във валутните курсове не само размерът на погасителните вноски, но и остатъкът от главницата може да нарасне без ограничение; 5) възможните загуби са безгранични; 6) ефектът от необходимите предпазни мерки е ограничен и изисква постоянно наблюдение; 7) договарящият продавач или доставчик не се ангажира да осъществява такова наблюдение; като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но е необходимо, благодарение на информацията потребителят да може да прецени потенциално значимите икономически последици за него от прилагането на обменния курс и следователно общата себестойност на сключения заем?
- 5.4 Като се има предвид по-специално, че е възможно или дори е имало такива случаи в националната съдебна практика или законодателството да се достигне до извод, че при заемите, сключени във валута, потребителят е сключил заема в чуждестранна валута, тъй като приложимият към този момент лихвен процент е бил по-благоприятен в сравнение със заемите, сключени в унгарски форинти, а в замяна на това е поел изцяло последиците от промените в обменните курсове. Също така е възможно или дори е имало такива случаи в националната съдебна практика или законодателството да се достигне до извод, че изместването на договорната тежест към една от страните след сключването на договора за заем — непредвидима *a priori* — не може да се преценява с оглед на критериите за неравнопавния характер, като се има предвид, че основанията за недействителност трябва да съществуват към момента на сключване на договора; като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но и да му даде възможност да оцени риска, може ли да се приеме, че не е неравнопавна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена и използвана (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без да посочва изрично предвидимата посока на промените в обменните курсове при действието на договора (най-малкото в началния период на това действие), нито минималните и/или максималните им стойности (например, въз основа на метода на изчисляване на обменния курс *forward* и/или на принципа на паритет на лихвените проценти, съгласно който по отношение на заемите, сключени в чуждестранна валута, може да се предвиди с голяма степен на сигурност, че предимството по отношение на лихвите, а именно това, че лихвите LIBOR [London Interbank Offered Rate] или EURIBOR [Euro Interbank Offered Rate] ще бъдат по-ниски от лихвата BUBOR [Budapest Interbank Offered Rate], ще доведе до загуба по отношение на обменния курс за потребителя, т.е. че обменният курс на валутата на изпълнение ще бъде по-неизгоден в сравнение с обменния курс на валутата на кредита)?
- 5.5 Може ли да се приеме, че не е неравнопавна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без да посочва точно (например, като се посочи количествено чрез поредица от данни или графика на развитието в миналото на съотношението между обменния курс на валутата на изпълнение и валутата на кредита за период от време най-малкото равностоен на периода на действие, поет от потребителя) реалния риск за длъжника, който предвидимо би възникнал поради възлагането на риска от обменния курс върху потребителя, като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но е необходимо, благодарение на информацията потребителят да може да прецени потенциално значимите икономически последици за него от прилагането на обменния курс и следователно общата себестойност на сключения заем?

- 5.6 Като се има предвид по-специално, че е възможно или дори е имало такива случаи в националната съдебна практика или законодателството да се достигне до извод, че при заемите, сключени във валута, потребителят е сключил заема в чуждестранна валута, тъй като приложимият към този момент лихвен процент е бил по-благоприятен в сравнение със заемите в унгарски форинти, а в замяна на това е поел изцяло последиците от промените в обменните курсове; и като се има предвид и, че релевантната национална уредба предвижда подробно писмено посочване на риска, а не простото посочване на съществуването на риск и неговото възлагане, както и това, че Съдът на ЕС е постановил в точка 74 от решението си по дело C-26/13, че договарящият продавач или доставчик е длъжен не само да информира потребителя за риска, но и да му даде възможност да оцени риска, може ли да се приеме, че не е неравноправна, т.е. съставена е на ясен и разбираем език, като се вземат предвид икономическите последици, договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, без да посочва точно (например по изричен начин и чрез количествено показване въз основа на минали данни за период от време, който най-малкото е равностоен на поетия от потребителя период на действие) размера на ползите, които се предполага, че ще бъдат извлечени от лихвите, като с приложи BUBOR в случай на заеми, сключени в унгарски форинти и LIBOR или EURIBOR в случай на заеми, сключени в чуждестранна валута?
- 6) Що се отнася до преценката на неравноправния характер на договорна клауза, която е съставена (като общи условия на договаряне, използвани от договарящия продавач или доставчик, а не договорена индивидуално) въз основа на предвиденото в закона задължение за информиране, което по необходимост е от общ характер и, което възлага на потребителя риска от обменните курсове, как следва да се разпредели доказателствената тежест между потребителя и договарящия продавач или доставчик, за да се прецени дали потребителят е имал възможност преди сключването на договора за заем реално да се запознае със спорната клауза, с която се обвързва неотменимо — член 3, параграф 3 от Директива 93/13/ЕИО и точка 1, буква з) от приложението към нея?
- 7) Може ли да се приеме, че за целите на договорите за заем, сключени в чуждестранна валута, т.е. за целите на сделките, свързани с услуги, чиято цена е обвързана с колебанията на обменния курс на финансовия пазар, кредитните институции, които договарят с потребител, използвайки своя обменен курс на валутите, са продавачи или доставчици, които не контролират развитието на цената — точка 2, буква в) от приложението към Директива 93/13/ЕИО?

⁽¹⁾ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273).

**Преюдициално запитване от Županijski Sud u Zagrebu (Хърватия), постъпило на 18 май 2017 г. —
Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta/AY**

(Дело C-268/17)

(2017/C 256/08)

Език на производството: хърватски

Запитваща юрисдикция

Županijski Sud u Zagrebu

Страни в главното производство

Обвинител: Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Подсъдил: AY

Преюдициални въпроси

- 1) Трябва ли член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР да се тълкува в смисъл, че решението да не се търси наказателна отговорност за престъплението, във връзка с което е издадена европейска заповед за арест, или да се прекрати производството се отнася само до престъплението, във връзка с което е издадена европейската заповед за арест, или разпоредбата трябва да се разбира в смисъл, че това решение трябва да се отнася и до издирваното лице в качеството на заподозрян или обвиняем в това производство?